

POTŘEBUJE STŘEDOŠKOLÁK KNIHOVNU?

RNDr. Lenka Prucková

Knihovna města Olomouce

TU DELFT LIBRARY

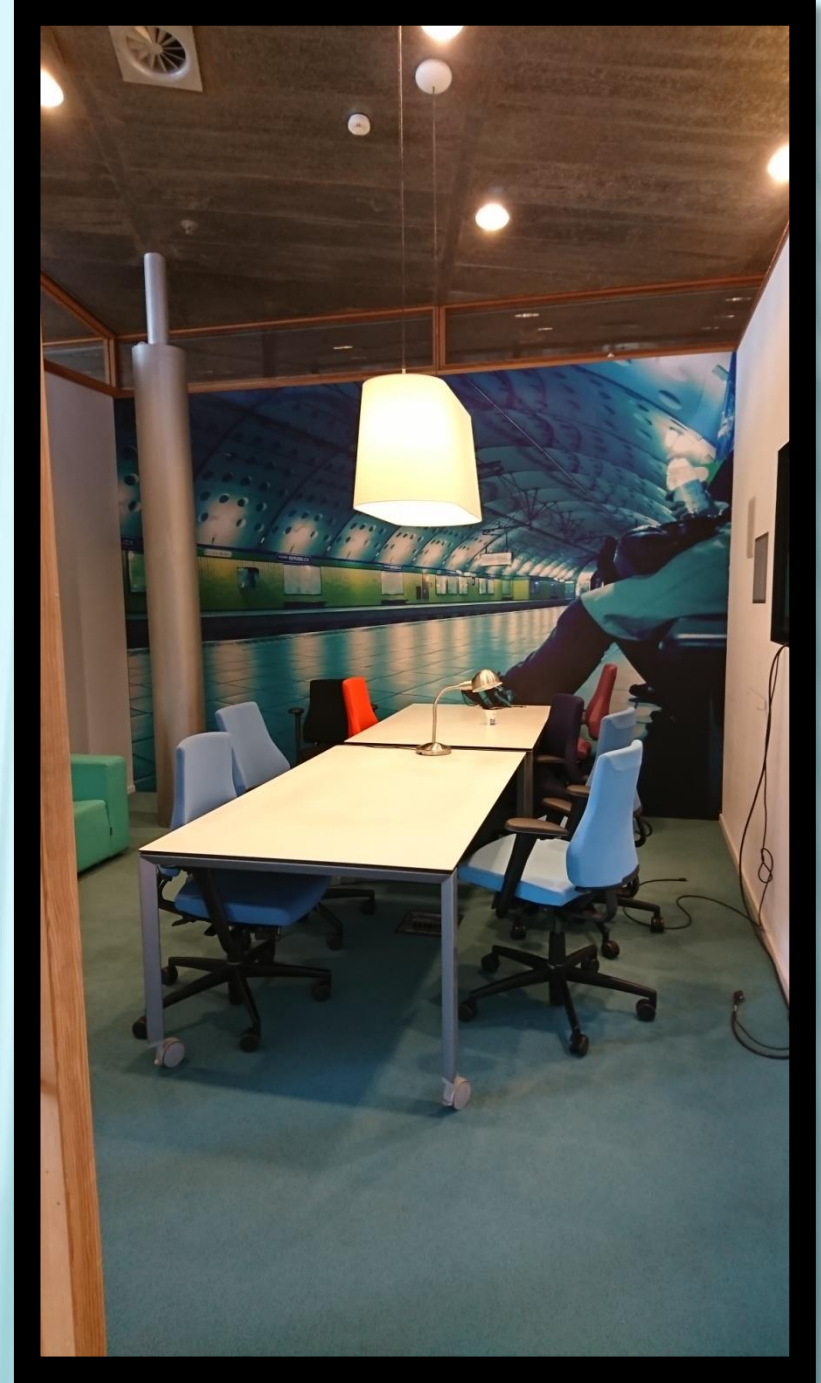

GOUDA CHOCOLADE FABRIEK

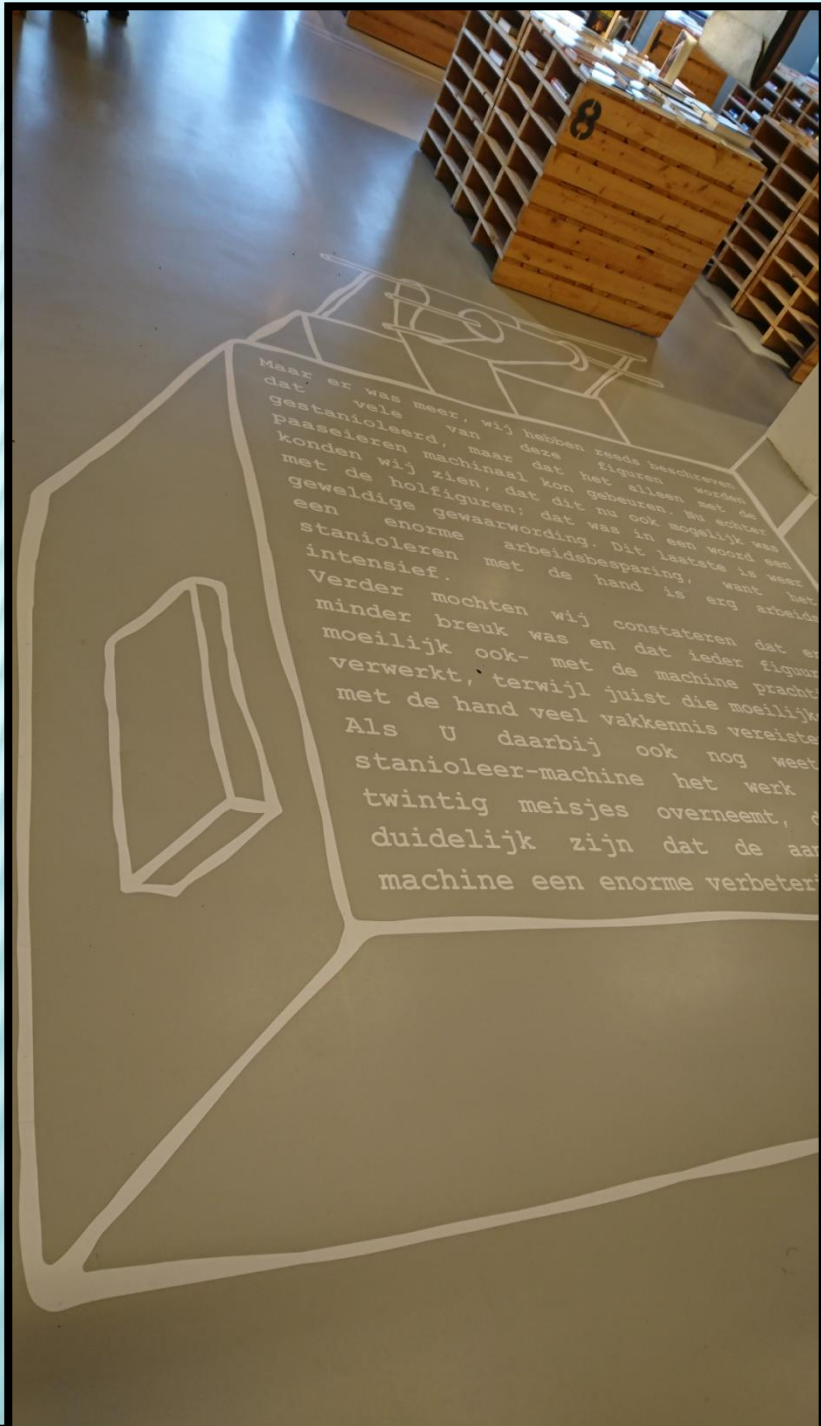

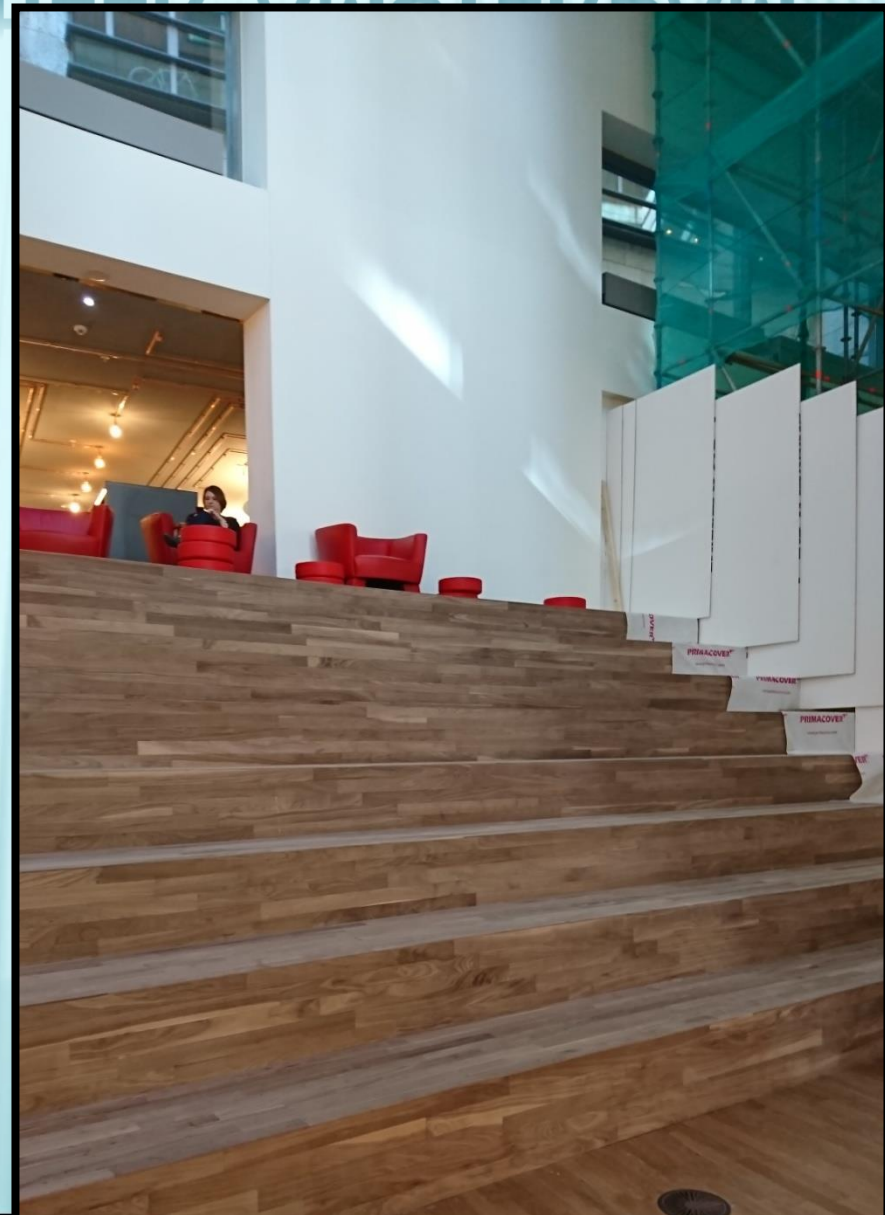

OPENBARE BIBLIOTHEEK AMSTERDAM

SCHOOL 7 LIBRARY V DEN HELDER

Pravidelné celostátní průzkumy čtenářství

Průzkumy dospělé populace   Průzkumy dětí

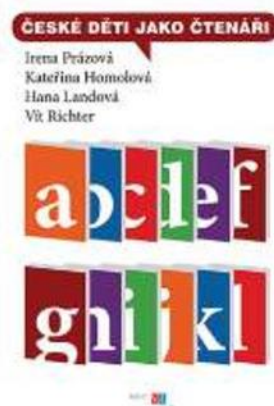
r. 2007

r. 2010

r. 2013/2014

Spolupráce:

- Národní knihovna ČR
- Ústav pro českou literaturu
- AV ČR, v. v. i.)

r. 2013

r. 2018

Češi jako
čtenáři
2018

r. 2017

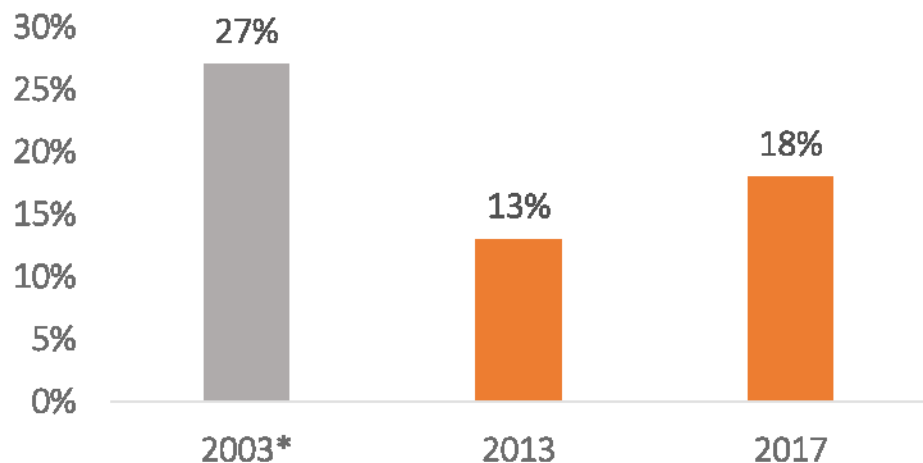
Podpora

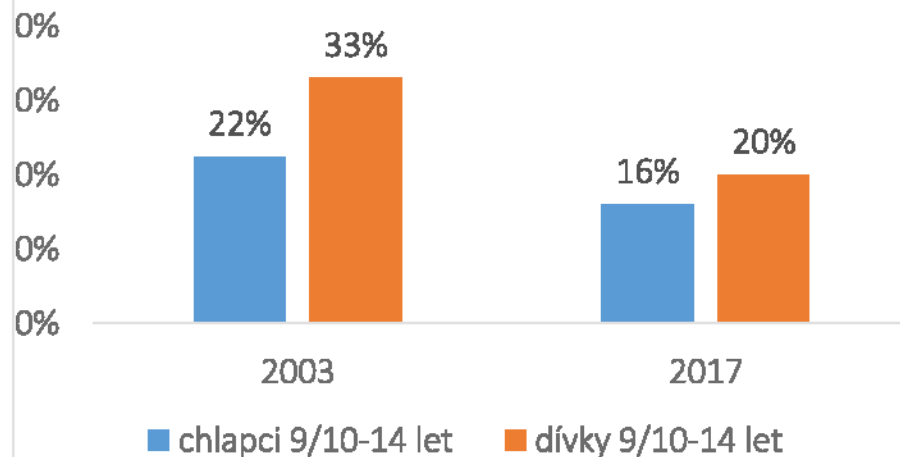
MINISTERSTVO
KULTURY

Vztah dětí ke čtení se mezi lety 2013 – 2017 nezhoršil

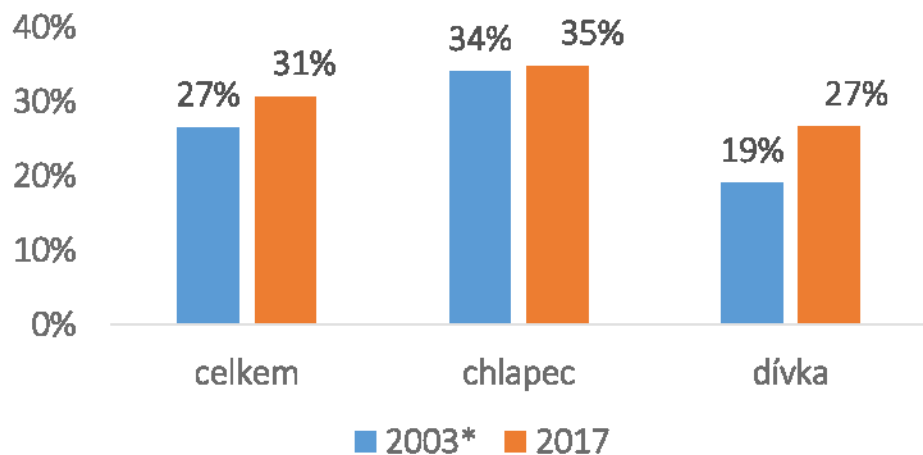
Podíl denních čtenářů - vývoj v letech

Denní čtenáři

Žádná přečtená kniha za měsíc

54 %

dětí 9-14 let

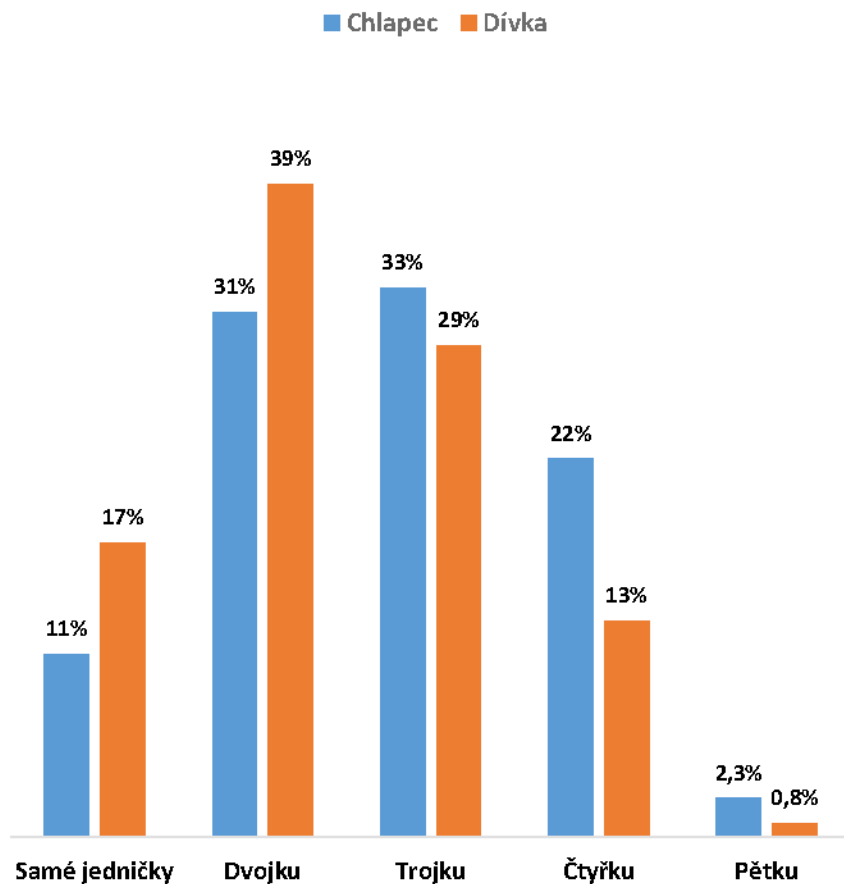
baví čtení knížek.

RŮST + 8% 2013 - 2017

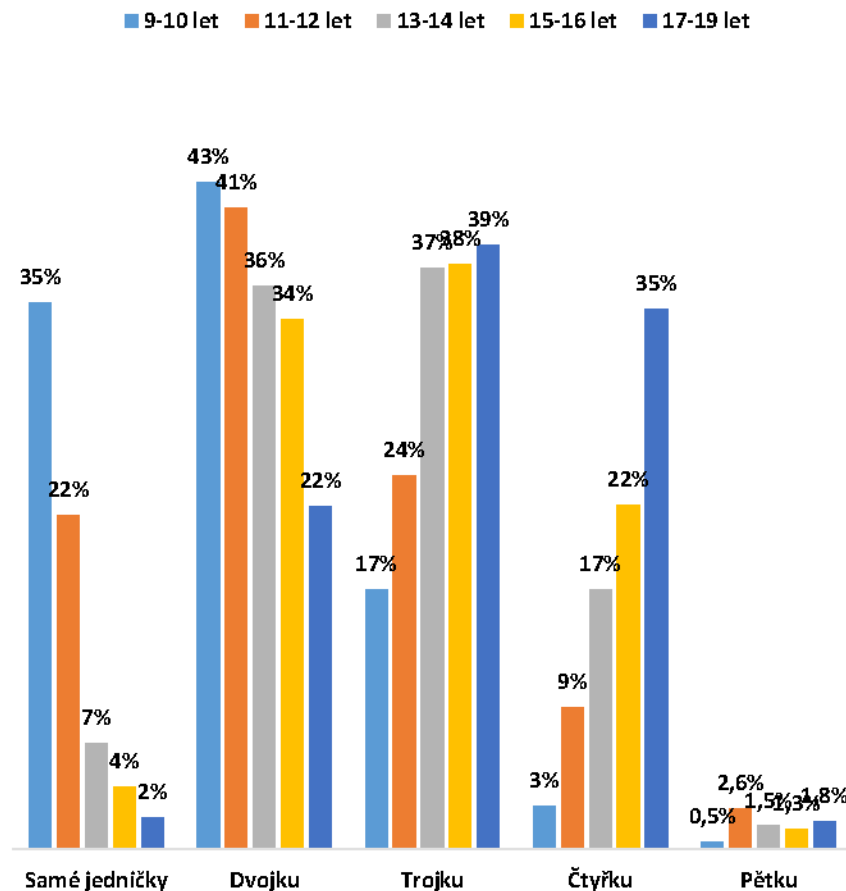

Prospěch ve škole: gender a věk (9 – 19 let)

Rozdíly v prospěchu gender

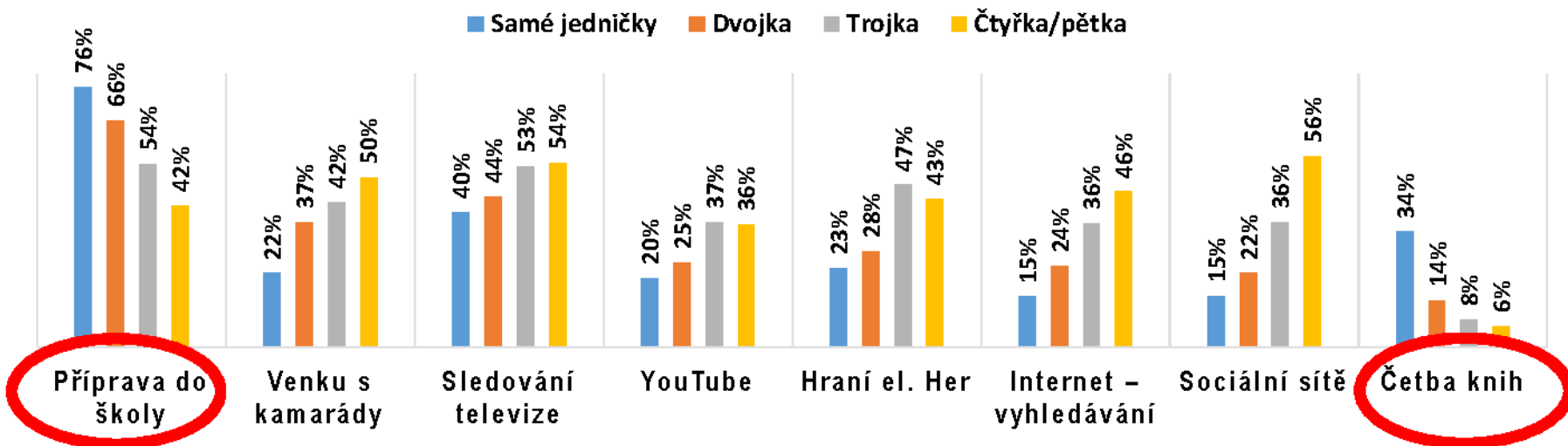
Prospěch se mění v průběhu let

Volný čas: kterým činností se věnuješ denně

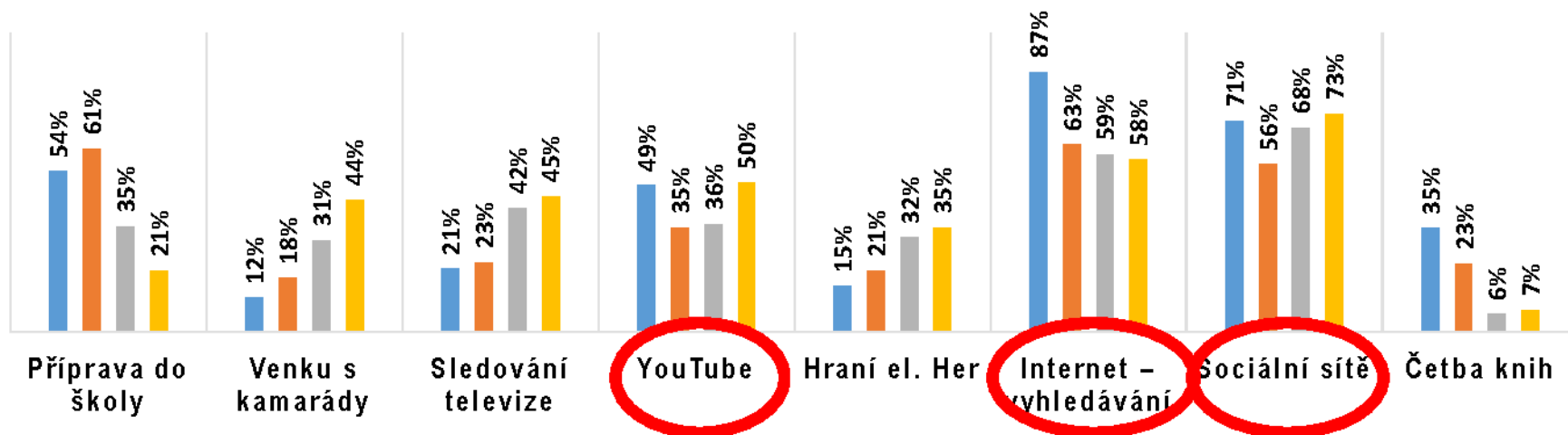
9 až 14 let

Samé jedničky Dvojka Trojka Čtyřka/pětka

15 až 19 let

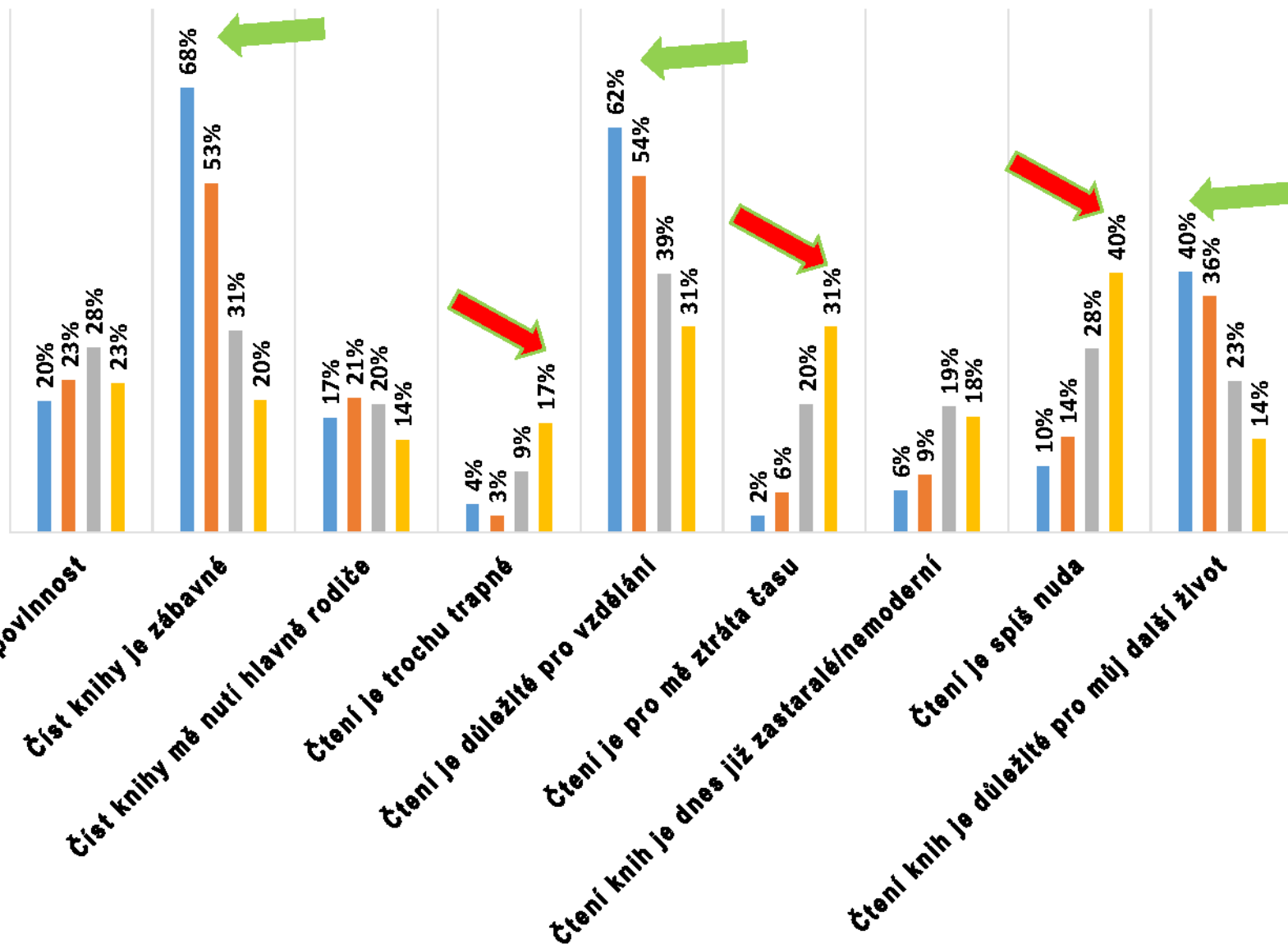
Samé jedničky Dvojka Trojka Čtyřka/pětka

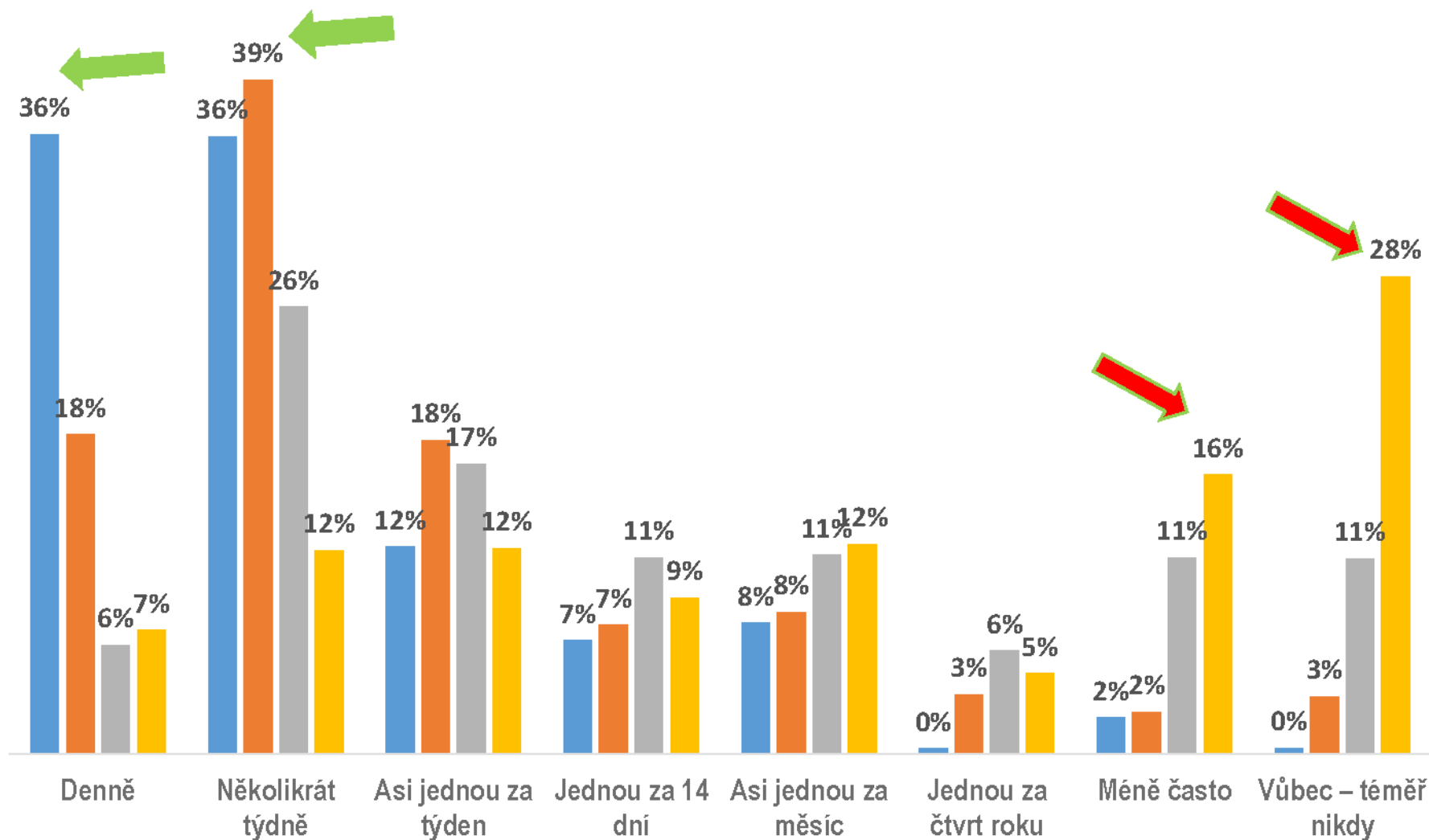
CO SI MYSLÍŠ O ČTENÍ KNIH? – 9 AŽ 19 LET

■ Samé jedničky ■ Dvojka ■ Trojka ■ Čtyřka/pětka

Jak často čteš knihy kromě učebnic? (9-19 let)

■ Samé jedničky ■ Dvojka ■ Trojka ■ Čtyřka/pětka

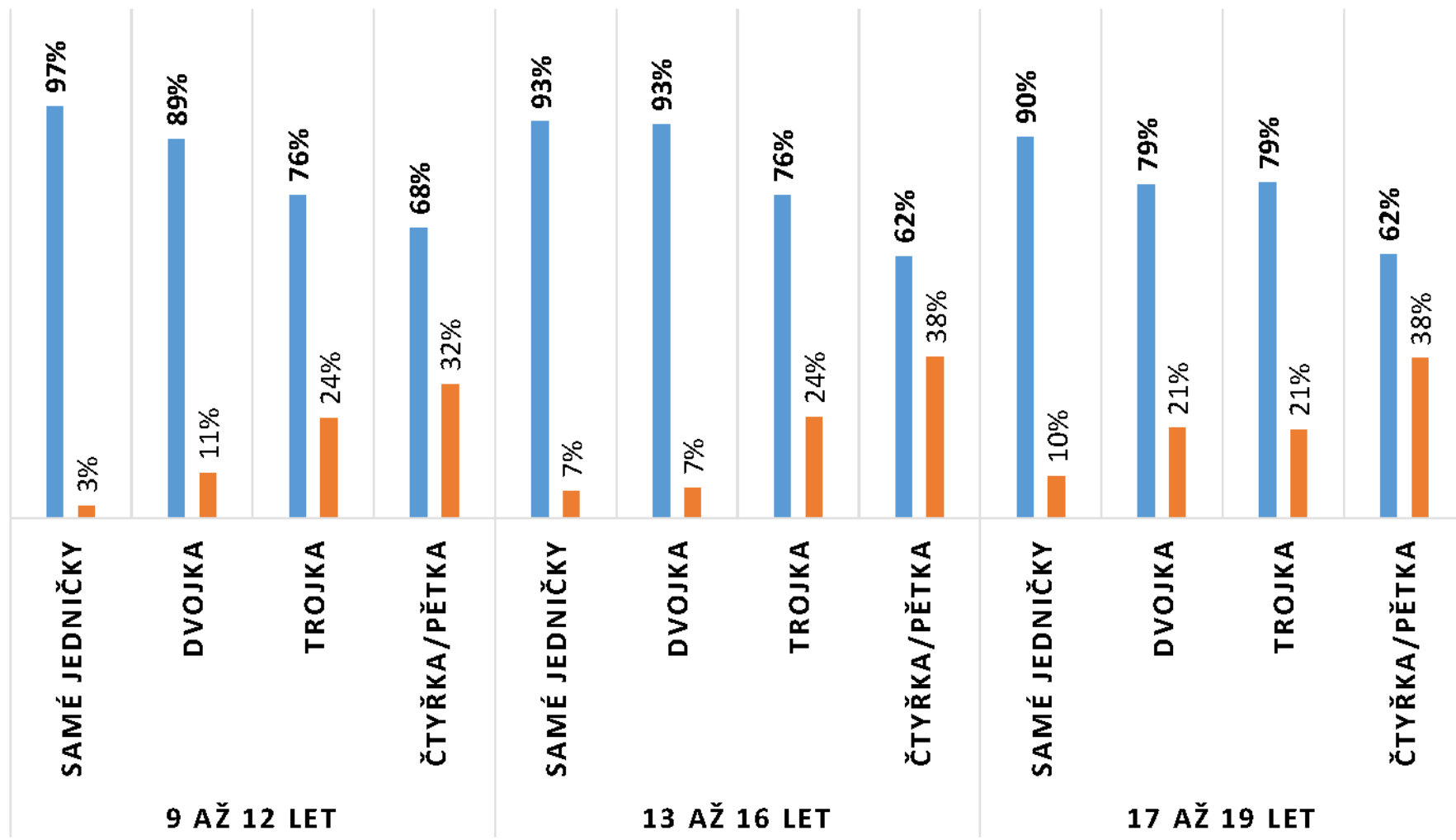

ČETLI TI NĚKDY RODIČE?

■ Ano, čtou nebo dříve četli

■ Ne, rodiče mi nikdy nepředčítali

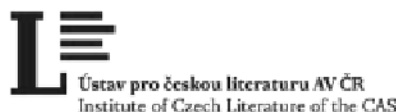
Několik závěrů

- Výborní žáci – více času věnují přípravě do školy + kroužky + čtení
  - Horší prospěch - výrazně preferují mediální aktivity
- S rostoucím věkem se rozdíly v zájmu o mediální aktivity vyrovnávají
- Většina výborných žáků hodnotí čtení knih jako zábavu
  - Horší prospěch – čtení je nuda, ztráta času, malé povědomí o významu četby
- Intenzita čtení knih výborných žáků je nejméně 2 x vyšší než u žáků se špatným prospěchem
  - Necelá polovina žáků se špatným prospěchem knihy nečte vůbec
- Způsob zadávání a hodnocení povinné školní četby – větší volnost výběru
- Více než polovina žáků se špatným prospěchem nenavštěvuje a nevyužívá veřejné knihovny
  - Knihovny hodnotí jako nemoderní a často i zbytečné
  - Hlavní důvod nezájmu – nemají zájem o knihy, preferují jinou zábavu
- Více než třetině žáků se špatným prospěchem chybí nebo chyběla základní podpora čtení v rodině

Češi jako čtenáři 2018

Reprezentativní opakovaný průzkum dospělé populace 15+
2007 – 2010 – 2013 - 2018

Čtenář/nečtenář

Za poslední rok přečetli alespoň jednu knihu

Základ: Celý vzorek, N=2007

Jak často čtou

Základ: Za poslední rok přečetli nějakou knihu, N=1575

Alespoň někdy čtou nebo poslouchají

77 %

Tištěné knihy

18 %

Elektronické knihy

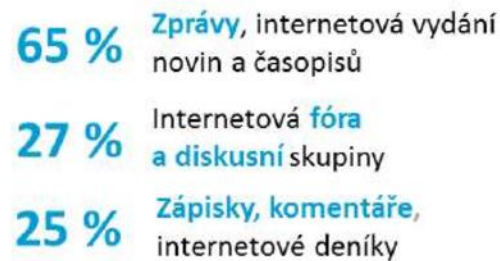
14 %

Audioknihy

Základ: Celý vzorek, N=2007

TOP 3

Nejčastěji čtené texty na internetu

Základ: Používají internet, N=1706

Základní čísla

Obyvatel ČR 15+

Průměrně přečte
za rok

12,5 knihy

Za rok koupí
v průměru

2,6 knihy

Denně věnuje
čtení průměrně

31 minut

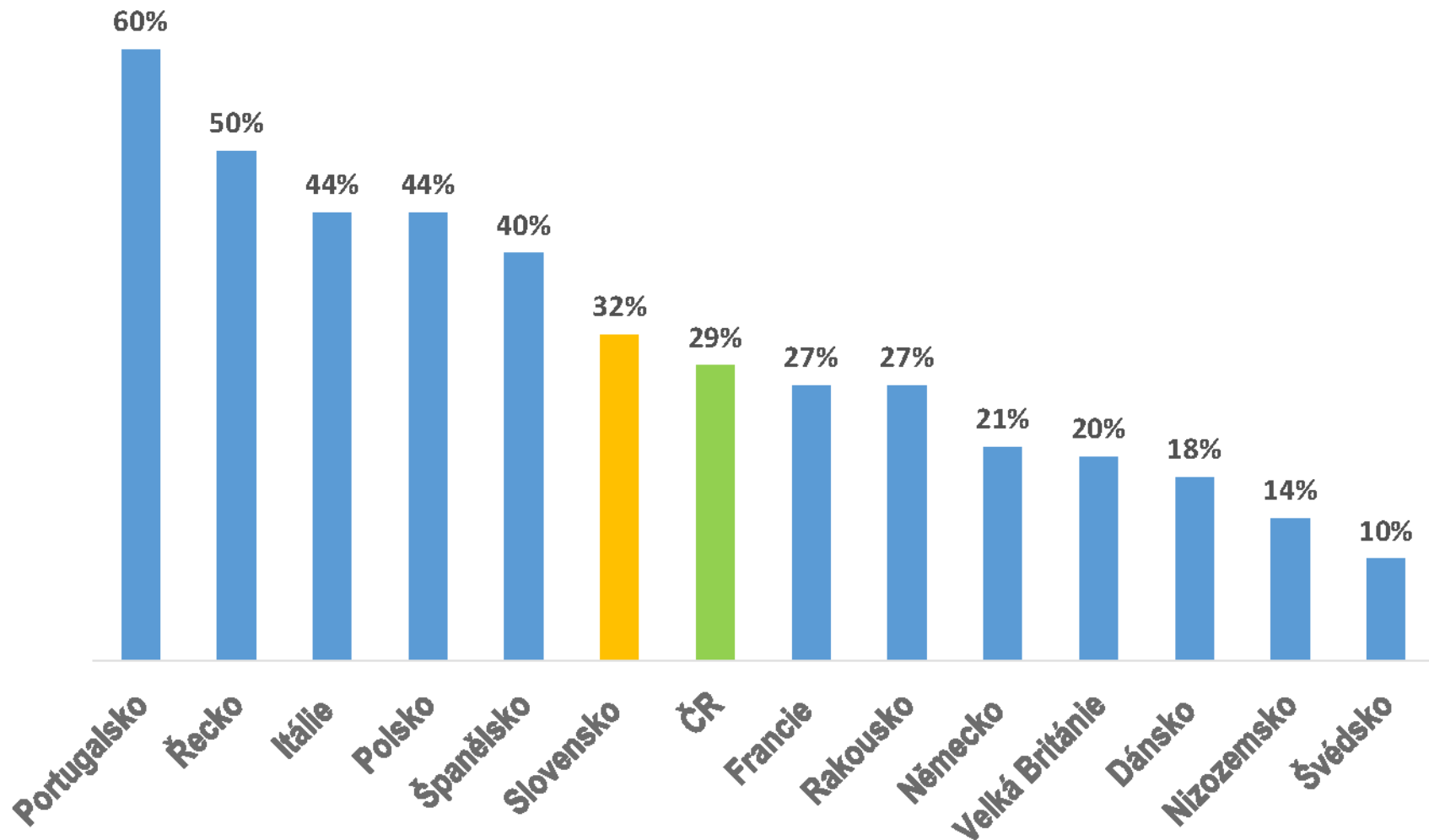

V domácí knihovně
má průměrně

253 svazků

Základ: Celý vzorek, N=2007

Nepřečetli ani jednu knihu za rok (2013)

KNIHOVNA MĚSTA OLOMOUCE

- ✖ ústřední budova + 6 městských poboček + 8 knihoven v městských částech
- ✖ celkem **11 274** čtenářů, z toho 2 700 do 15 let 885 od 15 do 19 let
- ✖ 448 739 výpůjček, 180 306 návštěv
- ✖ TJ. PRŮMĚRNĚ POTŘEBUJE **NĚJAKOU NAŠI SLUŽBU** 3 500 LIDÍ TÝDNĚ, COŽ JE NA **KAŽDOU NAŠI OTEVŘENOU HODINU 70 LIDÍ**
- ✖ 263 akcí pro školy a školky (z toho 97 pro SŠ), 5 269 účastníků

JAKÉ SLUŽBY?

- ✖ půjčování knih, časopisů, e-knih, deskových her, elektronických čteček a tematických kufříků
- ✖ bezplatný přístup k internetu
- ✖ počítačové kurzy zdarma
- ✖ cyklické vzdělávání pro dospělé čtenáře besedy o literatuře a umění
- ✖ trénování paměti

-
- ✖ setkávání s autory, Cestopárty, Gramopárty, „První čtení“
  - ✖ výstavy, soutěže
  - ✖ Osobnosti střední Moravy
  - ✖ literární soutěž Prvotiny
  - ✖ Rosteme s knížkou (BOOK START)
  - ✖ Pasování prvňáčků, Knižka pro prvňáčka
  - ✖ výtvarné dílničky, soutěže, Lovci perel,...

KNIHOVNICKÉ A INFORMAČNÍ LEKCE, BESEDY PRO MŠ, ZŠ A SŠ

Určení	Název	Anotace	Vzdělávací oblasti	Klíčové kompetence
2. st. ZŠ, SŠ	Mediální výchova	Rozdíl mezi informativním, a reklamním sdělením. Podstata mediálního sdělení, objasňování cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu.	Mediální výchova Jazyk a jazyková komunikace Člověk a společnost Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech	Komunikativní Sociální a personální Občanské
2. st. ZŠ, SŠ	Workshop trénování paměti	Seznámení se se základními mnemotechnikami a sadou cvičení, která podporují soustředění, představivost a kreativitu	Jazyk a jazyková komunikace	K učení Komunikativní K řešení problémů
2. st. ZŠ, SŠ	Poezie z druhé strany	Jak se naučit rozumět poezii tak, aby nás bavila a nestrašila? Proč je dobré číst poezii a co nám může přinést?	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a společnost	K učení Komunikativní

Určení	Název	Anotace	Vzdělávací oblasti	Klíčové kompetence
2. st. ZŠ, SŠ	Jak na seminární práci	Víte, jaká je struktura seminární práce? Jak postupovat při zpracování? Kde a jak vyhledávat informace? Co jsou to citace a jak je používat?	Jazyk a jazyková komunikace Informační a komunikační technologie Mediální výchova	K učení Komunikativní
8. - 9. třída ZŠ, SŠ	Současná česká literatura	Přelomový rok 1989 v politice i literatuře Nejznámější současní čeští autoři a jejich díla	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a společnost	K učení Komunikativní Sociální a personální Občanské

www.kmol.cz/pro-skoly

A CO VAŠE ŠKOLNÍ KNIHOVNA?

= STUDIJNÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM

- ✖ součást celého výchovně-vzdělávacího procesu
- ✖ mělo by obsahovat nástroje pro **TVOŘIVÉ a INOVATIVNÍ a PRAKTICKÉ** využití **INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ**, orientované na potřeby, které absolventa čekají v další vysokoškolské či profesionální praxi

<http://csk.npmk.cz/o-centru-pro-skolni-knihovny>

Olomouc 13. 2. 2019

pruckova@kmol.cz